

**МІНІСТЕРСТВО
СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
(Мінсоцполітики)**

вул. Еспланадна, 8/10, м. Київ, 01601, тел.: (044) 226-24-45, факс: (044) 289-00-98 E-mail: info@mlsp.gov.ua.
Код ЄДРПОУ 37567866, реєстраційний рахунок 3521301578737 в ДКСУ м. Києва, МФО 820172

31.10.2016 № 5378/0/10-16/57

На № 036/2/183-16 від 21.09.2016

**Народному депутату України
Павленку Ю. О.**

**Про забезпечення захисту прав дітей в
Україні**

Шановний Юрію Олексійовичу!

Міністерство соціальної політики на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України Розенка П. В. від 13.10.2016 № 37172/1/1-16 розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 23.09.2016 (адресований Секретарю Ради національної безпеки і оборони Турчинову О. В.), щодо тенденцій у сфері захисту прав дитини та діяльності центральних органів виконавчої влади у цьому напрямі.

Більшість питань, порушених у Вашому депутатському запиті, було розглянуто 12.10.2016 на парламентських слуханнях „Права дитини в Україні: забезпечення, дотримання, захист” і розкрито в наданих учасникам заходу інформаційних матеріалах, затверджених Прем'єр-міністром України Гройсманом В. Б., та в доповіді заступника Міністра соціальної політики України з питань європейської інтеграції Устименка С. О. Це, зокрема, такі питання:

право дітей на виховання в рідній сім'ї; забезпечення прав дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, захист їхніх житлових прав; забезпечення прав дітей в умовах збройного конфлікту; запобігання та протидія домашньому насильству та жорсткому поводженню з дітьми; забезпечення прав дітей з інвалідністю.

За результатами обговорення всім учасникам заходу було запропоновано проект рекомендацій парламентських слухань, а також пропозиції Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України, Раді національної безпеки та оборони України щодо їхньої діяльності у зазначених напрямках.

З інших питань, порушених у Вашому депутатському запиті, повідомляємо:

Щодо кількості дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування

За даними державної статистики, станом на 01.01.2016 кількість дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на первинному обліку (без відомостей з населених пунктів Донецької та Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої

повноваження, тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя) становила 73 182 особи.

З метою вдосконалення державної статистики щодо кількості дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, у тому числі дітей зазначених категорій, переміщених із населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, або тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, Мінсоцполітики розробляється проект наказу „Про внесення змін до форми звітності № 1-ОПС (річна) „Звіт про кількість дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування та Інструкції щодо її заповнення”.

Щодо надання пільг на оплату житлово-комунальних послуг сім'ям, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування

Згідно з чинним законодавством, якщо середньомісячний дохід сім'ї пільговика в розрахунку на одну особу перевищує величину доходу, який дає право на податкову соціальну пільгу (у 2016 р. – 1930 грн), сім'я має право звернутися за житловою субсидією.

Згідно з Положенням про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 № 848 (зі змінами), дитячим будинкам сімейного типу (з моменту їх створення) та прийомним сім'ям, а також сім'ям (крім багатодітних сімей), у яких не менше року проживають троє і більше дітей, враховуючи тих, над якими встановлено опіку чи піклування, субсидія може бути розрахована виходячи з кількості дітей, які фактично проживають у житловому приміщенні (будинку), з урахуванням дітей, які не зареєстровані в ньому, на підставі рішення районної, районної у м. Києві і Севастополі держадміністрації та виконавчого органу міської, районної у місті (у разі її утворення) ради або утвореної ними комісії та акта обстеження матеріально-побутових умов домогосподарства, при цьому до сукупного доходу сім'ї не враховується державна соціальна допомога на дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування.

Щодо забезпечення, дотримання та захисту прав дітей у новостворених об'єднаних територіальних громадах в умовах децентралізації влади

Мінсоцполітики проводить постійний моніторинг забезпечення соціальними послугами сімей і дітей в об'єднаних територіальних громадах.

Станом на 25.09.2016 для надання соціальних послуг сім'ям з дітьми:

7 ОТГ створили центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді;

24 ОТГ ввели до штатного розпису виконавчих комітетів ОТГ до 40 посад фахівців із соціальної роботи та соціальних працівників;

28 ОТГ за рахунок цільової субвенції районному бюджету з бюджету ОТГ фінансують понад 40 посад фахівців із соціальної роботи районних центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

Розпочато роботу з упровадження пілотних проектів щодо інноваційних та інтегрованих послуг мешканцям сільської місцевості, зокрема сім'ям з дітьми в 33 ОТГ із 18 областей.

Щодо кадрового забезпечення центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

Станом на 01.01.2016 в Україні функціонує 692 центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, кількість працівників у 30 % таких центрів становить 3–4 особи. Рівень кадрової укомплектованості центрів – 76 %.

З метою надання об'єднаним територіальним громадам методичної допомоги в організації соціальних послуг і соціальної роботи, а також послуг соціальної підтримки населенню, у тому числі щодо соціального захисту дітей, в процесі децентралізації влади наказом Мінсоцполітики від 19.01.2016 № 26 затверджено Методичні рекомендації щодо виконання власних (самоврядних) повноважень об'єднаної територіальної громади у сферах соціального захисту населення та захисту прав дітей, якими передбачено запровадження чіткого механізму взаємодії виконавчих комітетів об'єднаних територіальних громад і відповідних структурних підрозділів районних державних адміністрацій.

Щодо запобігання насильству стосовно дітей

Мінсоцполітики затверджено Методичні рекомендації для спеціалістів центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді щодо здійснення соціальної роботи з дітьми, які потерпіли від кримінальних правопорушень або стали свідками таких правопорушень, та служб у справах дітей щодо забезпечення соціального захисту таких дітей (наказ Мінсоцполітики від 05.09.2016 № 980).

За ініціативи Мінсоцполітики та підтримки Фонду народонаселення ООН у населених пунктах Луганської та Донецької областей з найбільшим військовим контингентом і високим ризиком сексуального та гендерно зумовленого насильства налагоджено роботу мобільних бригад із сертифікованими психологами та соціальними працівниками, які надають допомогу дітям (дівчатам-підліткам), а також проводять відповідні інформаційно-просвітницькі заходи.

Щодо ліквідації служб у справах дітей та їх подальшого підпорядкування управлінням соціального захисту населення

Міністерством розроблено проект Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення діяльності з питань соціального захисту дітей у зв'язку із децентралізацією влади в Україні” (щодо розмежування повноважень у системі органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на різних рівнях адміністративно-територіального устрою; забезпечення у структурах виконавчих органів об'єднаних територіальних громад посадових осіб, відповідальних за захист прав дітей; зміцнення кадрового потенціалу служб у справах дітей).

Наразі законопроект готується для погодження із центральними органами виконавчої влади.

Щодо реформування інтернатних закладів

Планом пріоритетних дій Уряду на 2016 рік (крок 4 Розділу 4), затвердженим розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.05.2016 № 418-р, передбачено напрям реформування інтернатних закладів і створення умов для розвитку і виховання дітей у сім'ях або в умовах, максимально наближених до сімейних.

Відповідно до проекту Світового банку „Модернізація системи соціальної підтримки населення України” (далі – Проект) до кінця 2020 року буде забезпечено трансформацію та перепрофілювання закладів стаціонарного перебування дітей з метою забезпечення виховання кожної дитини у сім’ї.

У межах виконання Проекту:

1) підписано договори про співпрацю з Дніпропетровською, Київською, Одеською, Чернігівською облдержадміністраціями, Київською міською держадміністрацією;

2) утворено міжвідомчу консультативно-дорадчу робочу групу при Мінсоцполітики з питань координації та моніторингу реформування дитячих інтернатних закладів з метою координації питань, пов’язаних із реформуванням дитячих інтернатних закладів у межах проекту „Модернізація системи соціальної підтримки населення України” (наказ Мінсоцполітики від 08.09.2015 № 903);

3) підготовлено Технічні завдання для надання консультативних послуг (юридичною особою) з розроблення і впровадження Регіональних планів трансформації 37 дитячих інтернатних закладів у Київській та Одеській областях, м. Києві.

Крім цього, завершено дослідження з питань ефективності функціонування дитячих будинків сімейного типу і прийомних сімей, яке проводилося на замовлення Міністерства в межах проекту „Модернізація системи соціальної підтримки населення України” ГО „Український інститут соціальних досліджень ім. О. Яременка”. За результатами дослідження підготовлено аналітичний звіт, на підставі якого буде удосконалено законодавство щодо влаштування дітей у сімейні форми виховання, в тому числі щодо взаємовибору сім’ї для дитини-сироти і дитини, позбавленої батьківського піклування.

Наразі Мінсоцполітики завершує роботу над проектом державної програми „Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на 2017–2021 роки”. Проект Концепції вказаної державної програми підготовлено для громадського обговорення та погодження із центральними органами виконавчої влади.

За інформацією Міністерства освіти і науки, серед головних пріоритетів залишається забезпечення доступу до дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти для дітей, створення умов розвитку особистості дитини, її талантів і нахилів, що відповідає основним положенням Конвенції про права дитини, Конституційним нормам держави.

Питання оптимізації мережі дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, у тому числі інтернатних, передбачено у прикінцевих положеннях проекту Закону України „Про освіту” (реєстраційний № 3491 від 19.11.2015) де, зокрема, зазначено, що за рішенням обласних рад проводиться перепрофілювання шкіл-інтернатів для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, на дитячі будинки для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, або на заклади середньої освіти.

Позиція Міносвіти щодо початкової освіти полягає в тому, що діти (по можливості) повинні здобувати її у школах, максимально наближених до місця проживання.

За інформацією Міністерства охорони здоров'я, медикаменти для дітей із онкологічними та онкогематологічними захворюваннями закуповуються згідно з вимогами чинного законодавства.

Щороку Міністерство охорони здоров'я звертається до Міністерства фінансів з пропозиціями та розрахунками щодо збільшення фінансування для забезпечення хворих усіх категорій життєво необхідними лікарськими засобами.

Проектом Закону про Державний бюджет України на 2017 рік МОЗ України за КПКВК 2301400 „Забезпечення медичних заходів окремих державних програм та комплексних заходів програмного характеру” передбачено 5 949 019, 0 тис. грн, з них за напрямом „Централізована закупівля лікарських засобів та виробів медичного призначення для лікування дітей, хворих на онкологічні та онкогематологічні захворювання” – 558 056,9 тис. грн, що порівняно з 2016 роком більше на 205 056,9 тис. гривень.

За інформацією Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб, розроблено та передано до Кабінету Міністрів України План заходів, спрямованих на реалізацію деяких засад державної внутрішньої політики щодо окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження. Зазначеним Планом також передбачено заходи з поліпшення соціального захисту дітей.

Щодо розгляду питання захисту прав дітей на засіданні Ради національної безпеки

Ваша пропозиція розглянути питання захисту прав дітей на засіданні Ради національної безпеки знайшла відображення в проекті постанови Верховної Ради України, якою будуть затверджені рекомендації парламентських слухань „Права дитини в Україні: забезпечення, дотримання, захист”.

З повагою

Міністр

А. Рева

